

in deze houding in zijn gang op de loer zit en nu, zoodra er beweging in het zand komt, die houding uit gewoonte aanneemt of er in blijft volharden?

D. L. UYTENBOOGAART.

Anthia's in Noord-Afrika.

In onze laatste Zomervergadering deelde ik mede, dat ik in dit voorjaar, bij het vangen van insecten te Biskra, de hulp had van een zeer geschikten nomade. Den eersten dag, dat ik met hem zou uitgaan, stelde hij voor, de heuvels in de woestijn bij Hammam es-Salahin te onderzoeken, waar wij bij eenig geluk drie soorten van het genus *Anthia*, door hem »grand«, »moyen« en »petit *Anthia*« genoemd, zouden kunnen vinden. Hammam es-Salahin of Fontaine chaude ligt op 8 kilometer van Biskra en is er door een zeer primitief tramlijntje mede verbonden. Het bestaat uit een badhuis, waar enkele personen kunnen logeeren, terwijl een veel grooter aantal uit Biskra komen om er een bad te gebruiken; overigens ligt dit badhuis geheel afgezonderd in de woestijn.

Daar mij slechts het voorkomen van één *Anthia*-soort in Algerië bekend was, verlangde ik zeer, dat de voorspelling van mijn nomade zou uitkomen. En gelukkig was dit het geval, wij vonden ze alle drie. De »petit *Anthia*« bleek te zijn eene *Graphipterus*-soort, waarschijnlijk *rotundatus* Klug, en behoorde dus tot een aanverwant genus, de »moyen *Anthia*« was *A. sermaculata* F., de mij bekende soort, en de »grand *Anthia*« was *A. venator* F., die mij tot heden onbekend was. In den Catalogus Coleopt. van Gemm. en v. Harold staat als vaderland van deze soort opgegeven Senegal en Tripoli en in de Synopsis der Coleopteren-Gattung *Anthia* van P. Obst

(Archiv. für Naturg. 1901) is dit eenvoudig overgeschreven. Nu was het a priori wel aan te nemen, dat de soort ook zou voorkomen in het gebied tusschen Senegal en Tripoli en zonder twijfel is zij dan ook reeds meer in Algerië gevangen. hetgeen o. a. bleek uit mijn nomade, die haar goed kende en haar herhaaldelijk in gezelschap van entomologen had bemachtigd. Of ergens het voorkomen dezer soort te Biskra is gepubliceerd, is mij echter onbekend; zonder den nomade zou ik het dier ook niet gezien hebben. mijne drie exemplaren toch werden door hem met veel moeite uit den grond gehaald.

Als vaderland van *Anthia sermaculata* F. vermelden G. en v. H. alleen Egypte. Dejean geeft buitendien op: »côte de Barbarie«. Obst heeft weer trouw nageschreven. en geeft Egypte en kust van Barbarije; ook vermeldt hij nog Sabhia (mij onbekend, misschien Sabha, plaats in de Sahara, tusschen Timboektoe en Gadamès). Nu komt het mij voor, dat de opgaaft »kust van Barbarije« volkomen verkeerd is. Men denkt dan toch aan een kustbewoner, terwijl wij hier toch zeker met een woestijnbewoner te maken hebben. Het is mogelijk dat de soort voorkomt aan de kust, waar deze een eenigszins woestijnachtig uiterlijk heeft, zooals b.v. te Sfax of Gabis in Tunis (ik zag ze op deze beide plaatsen niet). maar ik betwijfel, of men ze ergens in Algerië aan de kust zal aantreffen. In het groote werk van Lucas over de fauna van Algerië, dat niet veel meer dan het kustgebied behandelt, wordt dan ook geene *Anthia* genoemd.

In de beschrijving van *Anthia sermaculata* geeft Fabricius op, dat zij op elk dekschild drie witte vlekken vertoont, terwijl bovendien nog een deel van den rand wit is. In overeenstemming hiermede is dan ook de naam *sermaculata*. Dejean in zijne Species général des Coléoptères I, p. 347 noemt nog een vierde vlekje, dat zeer klein is en somtijds geheel verdwijnt. Een exemplaar met deze laatste teekening heeft dus Fabricius

bij zijne beschrijving voor zich gehad. Ik ving in het geheel 57 exemplaren, te Biskra, Ain-Sefra en Tozeur (Tunesië). Van deze komen 25 overeen met de beschrijving van Fabricius, de overigen beantwoorden meer aan die van Dejean, sommigen bezitten slechts een zeer klein vlekje, uit een paar witte haartjes bestaande, soms zelfs slechts op één der beide dekschilden, allengs wordt dit vlekje grooter, zoodat het bij een enkel ex. de halve doorsnede vertoont van de derde vlek van Dejean, die steeds aanwezig schijnt te zijn. Twee mijner ex. vertoonen nog weder iets bijzonders: bij het eene ontbreekt de tweede vlek van Dejean, maar vertoont zich daarentegen op elk dekschild een vlekje tusschen de derde vlek en den naad, het andere bezit deze vlekjes ook, maar heeft bovendien nog het tweede vlekje van Dejean. Bij dit individu treft men dus tien vlekjes aan. Onder de voorwerpen, die van deze soort reeds in mijne verzameling aanwezig waren, vind ik er nog een, die met het laatstgenoemde ex. overeenkomt, maar buitendien neiging vertoont tot nog meer vlekkenvorming, doordat zich een paar zeer kleine vlekjes tusschen derde vlek en rand hebben gevormd. Ook strekt bij dit laatste ex. de witte rand der dekschilden zich bijzonder ver naar voren uit. Men ziet hieruit, dat *A. sermaculata* F. zeer aan variatie onderhevig is. Hierop te wijzen is dunkt mij wel van eenig belang, al is het overbodig aan deze variaties afzonderlijke namen te geven.

H. J. VETH.

Nieuwe vindplaats voor *Mutilla europaea* L.

In »De Nederlandsche Insekten«, 1900, p. 778, heeft Dr. J. Th. Oudemans van *Mutilla europaea* L. opgegeven, dat deze soort nog slechts gevonden is op Texel, bij Amsterdam.